EXTRA NUMMER

VAN HET

Samarangsch Advertentie-Blad,

van MAANDAG 6 MEI 1861.

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 25 *Maart* 1861.

POLITIEK OVERZIGT.

Bij de afzending van ons vorig nommer hadden wij gehoopt nog onder de laatste berigen de zamenstelling van het ministerie te kunnen mededeelen. Het schijnt echter dat de combinatie, welke men toen vrij zeker had aangekondigd, weder uiteengevallen is, naar men zegt, om verschil van meening over den aanstaanden gouverneur-generaal van Nederlandsch Indie, waarvoor sommigen den heer *van Zuylen van Nyevelt*, anderen den directeur van 's konings kabinet den heer *de Kock*, hadden bestemd. In de *Staats-Courant* van den 13den Maart werd intusschen de zamenstelling van het kabinet officieel, als volgt, medegedeeld.

De koning heeft EERVOL ONTSLAGEN:

1°. *L. N.* baron *van der Does van Dirksland*, als minister van buitenlandsche zaken;

2°. *J. Bosscha*, als minister voor de zaken der Hervormde Eeredienst, enz.;

3°. Mr. *J. A. Mutsaers*, als minister voor de zaken der R. K. Eeredienst;

4°. Mr. *J. S. Lotsy*, als minister van Marine;

5°. denzelfden als tijdelijk minister van Financien; en

6°. jhr. *J. P. Cornets de Groot van Kraaijenburg*, als minister van Kolonien.

Daarentegen zijn NIET AANGENOMEN de verzoeken tot bekoming van ontslag, ingediend door de heeren:

1°. mr. *M. H. Godefroi*, minister van justitie;

2°. mr. *S.* baron van *Heemstra*, minister van binnenlandsche zaken;

3°. Generaal-majoor jhr. *E. A. O. de Casembroot*, minister van oorlog.

En zijn ter vervanging van de zes eerstgemelden BENOEMD:

1°. Mr. *J. P. P.* baron *van Zuylen van Nyevell*, tot minister van buitenlandsche zaken;

2°. Mr. *J. A. Jolles*, tot minister voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz.;

3°. Mr. *M. P. H. Strens*, tot minister voor de zaken der R. Kath. Eeredienst;

4°. Baron *Huijssen van Kattendijke*, kapitein-luitenant ter zee, tot minister van Marine;

5°. Jhr. mr. *J. G. H. van Tets van Goudriaan*, tot minister van Financien; en

6°. Mr. *J. Loudon*, tot minister van koloniën.

Reeds heden hebben de zes nieuwe ministers de gevorderde eeden in handen des konings afgelegd.

Het nieuwe ministerie is derhalve zamengesteld als volgt;

1°. Buitenlandsche zaken mr. *J. P. P.* baron *van Zuylen van Nyevell*, oud minister van dat departement, in 1853 afgetreden, laatstelijk lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;

2°. Justitie, mr. *M. H. Godefroi*, laatstelijk minister van justitie;

3°. Binnenlandsche zaken, mr. *S.* baron *van Heemstra*, laatstelijk minister van binnenlandsche zaken;

4°. Hervormde eeredienst, mr. *J. A. Jolles*, laatstelijk advokaat-generaal bij het provinciaal geregtshof in Noord-holland;

5°. Roomsch katholijke eeredienst, mr. *M. P. H. Strens*, vroeger minister van justitie en ook van eerstgenoemd departement, laatstelijk lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;

6°. Marine, baron *Huijssen van Kattendijke*, kapt.-luit ter zee;

7°. Financien, jhr. mr. *J. G. H. van Tets van Goudriaan*, vroeger (tot in het vorige jaar) minister van binnenl. zaken;

8°. Oorlog, jhr. *E. A. O. de Casembroot*, laatselijk minister van dat departement, en

9°. Kolonien, mr. *J. Loudon*, laatselijk waarnemend secretaris-generaal bij dat departement.

Het nieuwe ministerie treedt in functie met 14 dezer.

Volgens de *Middelburgsche Courant* zal de heer *van Zuylen van Nyevelt* slechts korten tijd, als minister van buitenlandsche zaken fungeren en zijne benoeming tot gouverneur-generaal plaats hebben, zoodra in zijne vervanging kan worden voorzien.

Wij hebben dus een Thorbeckiaansch ministerie zonder *Thorbecke*. De vraag zal nu zijn of dit krachtig genoeg zal wezen, om, zonder het hoofd der liberale partij, de liberale beginselen consequent toe te passen.

Den 16den April komt de tweede kamer weder bijeen.

Men zegt dat de heer *Rochussen* er niet in slagen kon een ministerie bijeen te krijgen, waarin hij zelf eene plaats bekleedde, maar dat het kabinet desniettemin onder zijn invloed is tot stand gekomen.

De vrachtvermindering der Nederl. Handel-Maatschappij blijft de gemoederen bezig houden. In Amsterdam is een adres aan de regering door de meeste reeders en boekhouders van schepen geteekend tot geheele intrekking van het besluit — de intrekking van het tweede gedeelte, het binden van de uitreis aan de t'huisreis, hebben wij reeds gemeld. — Ongeveer een veertigtal Amsterdamsche reeders moeten zich tevens verbonden hebben hunne schepen niet voor de thans bepaalde vracht ter beschikking te stellen, alhoewel men zegt, dat deze op het oogenblik geene schepen beschikbaar hebben. Hier ter stede is insgelijks een adres over deze zaak ingezonden, alhoewel dit door de voornaamste reeders en boekhouders *niet* geteekend is, en zij die het geteekend hebben, slechts eene scheepsruimte van 19066 lasten ter hunner beschikking hebben, terwijl zij, die het niet teekenden, over niet minder dan 36551 lasten kunnen beschikken. Buitendien heeft onze kamer van koophandel bij meerderheid van stemmen beslist *geen* adres over deze zaak aan de regering aan te bieden.

De Handel-Maatschappij heeft intusschen in deze maand 32 schepen bevracht, waarvan 25 voor Maart tegen *f* 110 zonder meer en 7 toegevoegd aan de bevrachting van Februarij, met bijvoeging der 15 pCt.

Men zegt dat de laatste in de bevrachtingen van Januarij en Februarij moeten vallen; maar door vertimmeringen, welke zij moesten ondergaan, er met toestemming der Handel-Maatschappij buiten gebleven zijn en hunne bevrachting gereserveerd is.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De discussien in de Fransche wetgevende vergadering over het adres van antwoord, die den 11den dezer zijn begonnen, waren door eene oppositie tegen de regering gekenmerkt, die, hoewel minder krachtig dan die in den senaat, nogtans bewijzen dat de Katholieke partij zich heeft voorgenomen, de keizerlijke politiek in de Italiaansche aangelegenheid met alle haar ten gebode staande middelen te bestrijden. Onderscheidene redenaars voerden het woord, die ondubbelzinnig hunne sympathie voor den paus te kennen gaven en de keizerlijke politiek hevig gispten. Het was vooral de heer Kolb Bernard die deze politiek het nadrukkelijkst bestreed. Tegen de bewering van dien spreker; dat Frankrijk in onrust verkeerde, kwamen de ministers echter dadelijk op en antwoordden, dat er in Frankrijk nergens anders spanning, ongerustheid of gevaar van beroerten bestond, dan waar politieke partijen de Italiaansche aangelegenheden misbruiken, als een wapen, om de regering des keizers aan te vallen. Amendementen kon meer genoemde partij echter niet doordrijven. Ook de paragrafen van het adres van 's lands finantien zijn onveranderd aangenomen, na eene discussie, die twee zittingen heeft geduurd. Daar is, niet alleen door de oppositie maar ook door voorstanders van het keizerlijke gouvernement, met bezorgdheid over den finantieelen toestand des rijks gesproken, zij wezen op de gestadige toeneming der staatsuitgaven en der staatsschuld, en beweerden, dat het finantiele evenwigt slechts in schijn bestond, dat kunstmatig, met hulpbronnen van voorbijgaanden aard en met verborgen geldleeningen, een gering overschot op het papier was verkregen. Zij meenden dat het gouvernement de kracht, welke het behoefde om zich met vasten wil tegen het aangroeijen der uitgaven te kunnen verzetten, in de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging moest zoeken, en dat het te dien einde zou moeten terugkeeren tot de in 1852 afgeschafte bepaling, volgens welke de begrooting van uitgaven voor iedet ministerie niet meer in haar geheel, maar bij onderdeelen bij het wetgevend ligchaam in stemming wierd gebragt; anders toch zou de volksvertegenwoordiging in de noodzakelijkheid zijn om het kwade aan te nemen, ten einde het goede niet te moeten verwerpen. De minister Magne heeft die sprekers beantwoord; bij betoogde uitvoerig, en met aanvoering van vele cijfers, dat de staat van 's lands finantien goed was, en geenen grond tot de geuite bezorgdheden opleverde. Verder heeft hij, namens het gouvernement, vrij stellig toegezegd dat in het volgende jaar in zekere mate zou worden voldaan aan den wensch van vele leden, om over het budget van ieder ministerie bij onderdeelen te kunnen stemmen. Die toezegging wordt door de liberalen als eene groote aanwinst voor de zaak der constitutionele vrijheid beschouwd.

Onder de geruchten behoort dat de oppositie in deze kamer bij den keizer het denkbeeld heeft doen ontstaan, om de vergadering; na afloop van de discussien over het adres te ontbinden en nieuwe verkiezingen uit te schrijven. Wordt dit bevestigd, dan zal de Fransche regering wel zorgen, dat daarin geen elementen komen, die haar vijandig zijn.

De zaak der Italiaansche eenheid heeft een grooten stap voorwaarts gedaan, door de overgaaf der citadel van Messina, na een bombardement van twee dagen. Zij is daarvoor echter niet bezweken, maar Frans II heeft begrepen dat een langer bloedvergieten nutteloos zou zijn en daarom aan den generaal Fergola bevel gezonden om zich over te geven. Van de Fransche zijde wordt beweerd, dat de koning in deze gehoor heeft gegeven aan den raad van keizer Napoleon. Ook aan de bezetting van het fort Civitella del Tronto is een dergelijk bevel gezonden, doch het is nog twijfelachtig of daaraan wel voldaan is. Men kan den kommandant der citadel den lof niet onthouden van een even eerlijk als dapper krijgsman te zijn, die gunstig afsteekt bij de generaals van Frans II, die de eerste de beste gelegenheid te baat namen om hem te verlaten of aan zijne vijanden te verraden. In het voorbijgaan gezegd, men wil dat ook Bosco in dienst van Piemont zal treden. Inmiddels gaat graaf de Cavour voort met de consolidering van den nieuwen staat. Volgens eene dépêche uit Turin van 20 dezer heeft deze staatsman in de zitting der kamer van afgevaardigden op dien dag, mededeeling gedaan, dat het geheele ministerie zijn ontslag had ingediend en dat hij den koning geraden had een nieuw zamen te stellen, waarin elementen uit alle deelen van het koningrijk zullen worden opgenomen, met welk voorstel Victor Emanuel zich vereenigd heeft. Overigens verneemt men dat de koning zich eerlang naar Napels zal begeven, om daar eenige maanden te vertoeven. De Sardinische regering hoopt daardoor de onmiskenbare verwijdering tusschen het volk van Napels en de bevolking van Noordelijk Italie te verminderen en moet tot dien stap inzonderheid op aanraden van Frankrijk en Engeland zijn overgegaan. Wat nu meer speciaal de Romeinsche kwestie aangaat, daarover ligt sedert eenige dagen een geheimzinnige sluijer gespreid. Het heeft eenigermate den schijn, alsof de gematigde partij te Turin toch huiverig is geworden, om den paus met geweld van zijn wereldlijken troon te stooten en liever zien zou, dat de Sardiniers bij minnelijke overeenkomst te Rome kwamen. Hoe de regering er over denkt; kan men niet te weten komen, want zij laat zich over Rome slechts met de grootste omzigtigheid uit. Graaf Cavour had beloofd op dit punt opheldering te geven, maar door de ministerieele crisis is hij daarvan nu ontheven. De kwestie schijnt nog voor eene openbaarmaking niet geschikt te zijn. Hij moet naar men ons uit Parijs schrijft, aan keizer Napoleon verzocht hebben, om medeeling van de zienswijze der Fransche regering op dit punt. Of, en zoo ja, in welken zin die gegeven is, kan men op dit oogenblik niet zeggen: geruchtsgewijze verneemt men, dat het kabinet der Tullerien van oordeel is; dat de zaak nog een half jaar in *statu quo* moet blijven. De *Indépendance Belge*, een meestal uitmuntend ingelicht blad, geeft niet onduidelijk te kennen, dat men eerstdaags eene onverwachte wending in deze aangelegenheid kan te gemoet zien.

In de Warschausche aangelegenheid heerscht nog veel duisters, vooral wat de houding van de Russische regering in deze aangelegenheid betreft. De keizer heeft eenige concessien gedaan, maar het is twijfelachtig of hij wel verder zal gaan, zoo de Polen, hetgeen wel te verwachten is, meer eischen. Tot dusver bleef de rust te Warschau ongestoord. Te St. Petersburg moet men er echter alles behalve gerust over wezen en de Russische censuur waakt met verdubbelde gestrengheid, dat de dagbladen der hoofdstad geen woord omtrent Warschau behelzen. Men is daar van gevoelen, dat prins Gortschakoff van zijn post als stedehouder van Polen zal worden ontzet, omdat hij met te veel zachtheid is te werk gegaan. Anderen zijn evenwel van meening, dat de keizer daartoe niet zal overgaan, omdat dit aan Frankrijk zou mishagen, welks staatkunde de prins is toegedaan. Welligt acht de Russische regering het raadzaam op dit oogenblik de lijn in Polen niet al te sterk aan te trekken, want de lang verwachte emancipatie der lijfeigenen — altijd eene gevaarlijke operatie — is eindelijk eene waarheid geworden. Welligt acht de regering het wenschelijk, om al hare aandacht aan de gevolgen van deze gewigtige gebeurtenissen te kunnen wijden; te meer omdat het nog twijfelachtig is of de wijze van emancipatie wel aan de boeren zal voldoen, terwijl zij daarentegen eene groote verbittering onder den adel heeft te weeg gebragt.

In Oostenrijk was de algemeene aandacht in de laatste dagen algemeen gevestigd op de verkiezingen voor den algemeenen landdag, die volgens een uit Weenen ontvangen dépêche van 21 dezer, bijna overal in een liberalen zin zijn uitgevallen. Dat de invloed van het kabinet van Weenen in Duitschland afneemt wordt meer en meer blijkbaar door de uitbreiding der vrijzinnige beginselen in alle landen. Zoo wordt de wetgeving op de vereenigingen en vergaderingen vooral met nadruk bestreden en de wijze, waarop de vrijheid van drukpers van de willekeur der regeringen afhing, ten minste in Wurtemberg gewraakt; in Baden en Wurtemberg zijn de concordaten met Rome verworpen, en in verschillende landen gaan uit den boezem der wetgevende vergaderingen protesten op tegen den invloed, door den Duitschen bondsdag in de zaak van Keurhessen uitgeoefend. In Pruissen breidt zich de democratische partij in het oogloopend uit. Zoo is daar onder anderen dezer dagen het hoofd der Duitsche volkspartij Schultze Delitsch, door de stad Berlijn, tot haren vertegenwoordiger gekozen. Zeer steekt daartegen af de houding der pruisische eerste kamer, die standvastig alles afstemt, wat uit de revolutie van 1789 is voortgesproten. Zoo heeft die kamer weder het burgerlijk huwelijk verworpen en een voorstel van den graaf v. Arnim Boytsenburg strekkende om eene voordragt der regering tot gelijke verdeeling der grondlasten, op de lange baan te schuiven of te doen intrekken, aangenomen. Veel indruk heeft bij die gelegenheid gemaakt de redevoering van een afgevaardigde in de tweede kamer, die den Engelschen en den Duitschen adel met elkander vergelijkende, liet uitkomen, dat de adel in Engeland uitgaande van het *noblesse oblige*, altijd vrijwillig lasten op zich neemt, terwijl de Duitsche adel zich daaraan altijd zooveel mogelijk tracht te onttrekken. Het spreekt van zelf dat bij zoodanigen geest iedere verbetering onmogelijk wordt en dat aan de bestendige conflicten met de tweede kamer op de een of andere wijs een eind gemaakt moet worden.

Het Engelsche parlement vervolgt met loomen tred zijnen langzamen gang. Vóór dat het budget aangenomen is, schijnt er weinig beslist te kunnen worden en de eene zitting is al onbelangrijker dan de andere. Omtrent de bijzonderheden van 't budget verneemt men weinig of niets, doch volgens de woorden, onlangs door lord Palmerston gesproken, bij gelegenheid van een voorstel tot afschaffing der onevenredig hooge zegelregten op brandverzekeringen, zoude men eene vermindering van andere lasten mogen verwachten, en durft men zich zelfs vleijen met eene verlaging van de *income tax* niettegenstaande de vele geruchten van het tegendeel.

De debatten in den Franschen senaat hebben in sommige Engelsche bladen spottende artikelen uitgelokt, uithoofde van enkele bitse redevoeringen tegen Engeland, doch over 't algemeen stoort men er zich in Engeland tot nog toe weinig aan, aangezien het daar de gewoonte is, al hetgeen niet bevalt met minachting te bejegenen. De wensch om veilig te zijn, vermindert daarom niet en in de zeemagt blijft men steeds het meeste vertrouwen stellen. Zoo wenscht een der voornaamste scheepsbouwmeesters de oprigting van een geheele ijzeren vloot, waaronder 10 linieschepen, 10 fregatten en 10 korvetten als kanaalvloot, en dat tegen eene uitgave van 15½ millioen £, benevens eene reserve van 10 stoomclippers, 10 stoomsloepen en 10 postbooten voor bijna 4 millioen £.

Uit het Oosten luiden de berigten iederen dag ongunstiger. Geheel de Herzegowina is in opstand en Turken en Christenen bevechten elkander. Ook Servie rust zich ten oorlog toe. De Porte zal dus vooreerst op geen rust kunnen rekenen. De Fransche bezetting in Syrie is eindelijk, na veel haspelens, nog drie maanden verlengd.

Alle hoop op eene schikking tusschen de Noordelijke en Zuidelijke staten der Amerikaansche Unie, schijnt, na de rede van den president Lincoln geheel vervlogen. Reeds wapent het Zuiden zich en het is niet onmogelijk, dat het eerlang tot een oorlog komen zal.

NEDERLAND.

De Overland-post, loopende tot 2 Februarij, is den 16den Maart hier te lande aangekomen.

— De weersgesteldheid was gedurende de laatste 14 dagen zeer ruw, storm en regen wisselden elkander dikwerf af, zoodat deze maand de schoone dagen niet opleverde, die gewoonlijk omstreeks dien tijd gewacht worden. De temperatuur echter bleef voortdurend zacht, en op vele plaatsen is de landarbeid dan ook reeds begonnen. Men vleit zich over het algemeen dat de Maartsche stormen door een zachte lenteweder al spoedig zal opgevolgd worden. De prijzen der levensmiddelen blijven nagenoeg onveranderd.

Omtrent den geleden watersnood is thans weinig nieuws meer te melden.

Het is nu opgemaakt, dat te Leeuwen 68 woningen geheel zijn vernield, en 108 zwaar beschadigd, te Wamel 42 verwoest en 35 zwaar beschadigd, te Dreumel 40 vernield en 61 zwaar beschadigd. Te Wamel en Leeuwen alleen wordt de schade op *f* 270,000 begroot.

De eerste doode, die van het benedeneind van Leeuwen, over de beringing van den doorgebroken dijk, grafwaarts is gedragen is zekere Hendrik de Rapperd, die in het laatst dezer maand zijn honderdsten verjaardag zou hebben kunnen vieren.

De weldadigheid gaat nog steeds voort met het brengen van offers op het altaar der menschlievendheid. De groote loterij te 's Hage telt reeds 250,000 loten en het wordt zeer mogelijk geacht dat dit getal nog niet toereikend zal zijn. Uit alle oorden van Europa, zelfs uit Wallachije en Moldavie komen giften voor de ongelukkigen in.

— Men beweert vrij algemeen dat de heer van Zuylen van Nyevelt niet lang deel van het nieuwe ministerie zal uitmaken; maar voortdurend bestemd blijft om het ambt van gouverneur-generaal van Nederlandsch Oost-Indie te vervullen. Hij zou zich alleen tot de tijdelijke aanvaarding van de portefeuille van buitenlandsche zaken hebben verbonden, om de zamenstelling van het kabinet niet te doen mislukken. Zoodra er een opvolger voor hem zal zijn aangewezen, zal, naar men wil, zijne benoeming tot gouverneur-generaal worden geteekend.

— De vrijmetselaars-loge: *l'Union Royale* te 's Hage, vierde den 28sten Februarij het feest der verjaring van den grootmeester-nationaal der orde, Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden. Dit feest, 't welk jaarlijks door de logé gevierd wordt, had iets bijzonder belangrijks, omdat, gelijk door de dagbladen was aangekondigd, eene commissie uit de Brusselsche loge: *les amis philantropes* naar 's Hage zou komen, om de opbrengst over te brengen van een in die loge ten behoeve van de ongelukkigen door den watersnood gegeven concert. Die opbrengst bedroeg de aanzienlijke som van 4030 francs. Nadat van een en ander door den voorzitter mededeeling was gedaan, begaf zich eene commissie naar het *Hôtel de l' Europe*, om de heeren, uitmakende de leden der Belgische commissie af te halen en naar de loge te geleiden. Aldaar aangekomen, werden zij op zeer gepaste wijze door den voorzittenden meester aangesproken. Hij heette hun welkom als broeders, als echte broeders. die uit den vreemde herwaarts waren overgekomen, om een

offer op het altaar der liefdadigheid te brengen. Hij zeide hun daar dank voor en was overtuigd, dat dit het beste middel zou zijn, om de banden tusschen de broeders van Belgie en van de Nederlanden nauwer toe te halen. De voorzitter der Belgische commissie, de heer Verhaegen, beantwoordde die hartelijke aanspraak met warmte. Na aan het meer materiele gedeelte zijner zending voldaan te hebben, zoo als hij het noemde, achtte hij het zijn pligt mede te deelen hoe gelukkig hij zich gevoelde te midden van Nederlandsche broeders te zijn. Nederland en Belgie hadden zooveel gemeenschappelijks van geschiedenis en overleveringen, zij hadden te zamen onder den grooten Zwijger geleden en gestreden; zij hebben zoo vele gemeenschappelijke belangen en banden; terwijl zij als broeders één waren, en men het goede dat de orde in Belgie heeft, grootendeels te danken heeft aan Z. K. H. prins Frederik, die daar zoo veel vruchtbaar zaad heeft gestrooid. Z. K. H. de prins nam toen het woord en sprak de commissie in de meest hartelijke taal toe; ook hij dankte haar voor het gebragte offer aan liefdadigheid. Hij was zigtbaar aangedaan, toen hij de herinnering van het verledene aanhaalde en zeide dat hij zich gelukkig achtte in den heer Verhaegen een ouden vriend, en in verscheidene leden der commissie, zonen van vroegere vrienden te herkennen. Allen droeg hij nog warme, welmeenende gevoelens toe.

Na afloop van deze plegtigheid werd door een der broederen eene feestrede uitgesproken, ter eere van den verjaardag van den prins, en daarna het nieuwe bestuur door Z. K. H. geïnstalleerd.

Gulle vrolijkheid en ongedwongen verbroedering kenmerkten het daarna gehouden banket. Behoeft het te worden gezegd, dat ook hier en vooral bij deze gelegenheid met liefde en dankbaarheid is herdacht tal wat het geëerbiedigd hoofd van den staat zijnerzijds voor de noodlijdenden heeft gedaan? Ook aan andere gepaste toasten ontbrak het niet, waaronder aan den grootmeester-nationaal, aan de Belgische commissie, aan de verbroedering, enz. Ongeveer 1 ure werd de vergadering gesloten, welke hechte banden van vriendschap en verbroedering tusschen Noord- en Zuid-Nederlandsche vrijmetselaren heeft gesloten.

Naar wij vernemen heeft het Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden behaagd aan den heer Verhaegen en aan elk der acht overige heeren, uitmakende de deputatie van de Belgische loges, eene medaille te doen toekomen, voorzien aan de eene zijde van HD. borstbeeld, met de insignien van grootmeester nationaal, en aan den anderen kant van den naam van elk der heeren, terwijl een en ander begeleid wordt met toepasselijke maçonnique dagteekeningen.

— Daar het gebleken is dat, wanneer de dag van het vertrek der pakketbooten van Southampton, door middel van welke de brievenmalen bestemd naar de Nederlandsche Oost- en West-Indische koloniën verzonden worden, op Maandag invalt, de geregelde overkomst van die brievenmalen somwijlen gevaar loopt door het gemis van aansluiting, ten gevolge van het staken des Zondags van de dienst der pakketbooten, met welke de bedoelde brievenmalen van hier in Engeland worden aangebragt, zal voortaan het tijdstip der expeditie uit dit rijk in het evengemelde geval telkens met één dag vervroegd worden. Wanneer alzoo de 2de of de 17de der maand, zijnde de dag van het vertrek der West-Indische pakketbooten, of wel de 4de of de 20ste; zijnde die van het vertrek der booten van de Oost-Indische landmail van Southampton, een maandag is, behooren bij voorbeeld de brieven uit Amsterdam, 's Gravenhage en Rotterdam reeds des Donderdags in plaats van des Vrijdags-avonds te worden verzonden.

— Z. M. heeft terzake der gedurende de jaren 1858 en 1859 in het Palembangsche plaats gehad hebbende verrigtingen, *benoemd* tot ridder 4de kl. van de Militaire Willemsorde den gegageerden sergeant van het wapen der inf. in Oost-Indie *H. H. E. Goffin*; en *bepald* dat bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indie als in Nederland, zal worden vermeld, dat de voordragt, om den fuselier van het leger in Oost-Indie *H. Moritz* te benoemen tot ridder der 4de klasse van de Militaire Willemsorde, buiten overweging is moeten blijven, vermits hij sedert is overleden; — *overgeplaatst* den 2den luit. *H. W. Genger*, van het 7de reg. inf., bij de inf. in Oost-Indie; — *eervol ontslag verleend* aan den offic. van adm. 2de kl. *F. A. Marinkelle*, in Oost-Indie; — *pensioen verleend* aan den officier van gez. 2de kl. bij de Ned. zeemagt *W. L. van Ark*, thans in Oost-Indie.

LAATSTE BERIGTEN.

Rotterdam, 25 Maart.

Men verneemt dat de kamer van koophandel te Rotterdam bij meerderheid van stemmen besloten heeft over de vrachtvermindering der Nederlandsche Handel-Maatschappij geen adres aan de regering in te zenden.

— Door den minister van kolonien is bepaald, dat de diensttijd, welke door de militairen in Oost-Indie in eenen strafcursus, of wel in klasse van discipline mogt worden doorgebragt, voortaan als interruptie van dienst door hun eigen toedoen zal worden beschouwd, welke bepaling door het departement van oorlog ter kennis van het leger is gebragt, ten einde de militairen die van het leger hier te lande bij dat in Oost-Indie wenschen over te gaan, of vrijwilligers, die zich voor gemelde dienst aanbieden, vooraf daarmede bekend te maken.

— De minister van financien heeft goedgevonden, het artikel palmnoten mede op te nemen onder de goederen, waarvoor vrijdom van inkomend regt bij regtstreekschen aanvoer van de Kust van Guinea met Nederlandsche schepen kan worden toegestaan, wanneer een deugdelijk bewijs van oorsprong der goederen, afgegeven door den gouverneur der Nederlandsche etablissementen op gemelde kust, wordt overgelegd.

— Aan boord van het Nederlandsche fregatschip *Johannes Anthonius*, gezagvoerder A. de Voogd van der Straten, zal den 14den der volgende maand te Rotterdam embarqueren een detachement suppletie troepen van 150 man, ten einde met dien bodem naar Java te worden overgebragt, zullende dat detachement dienzelfden dag van het koloniaal werfdepot alhier naar Rotterdam vertrekken. Het zal gekommandeerd worden door den kapitein der inf. van het leger in O. I., A. F. de Vassij, die weder van verlof naar Java terugkeert en voorts onder medegeleidde van de 2de luitenants der O. I. inf. O. van Dijck (die mede van verlof derwaarts terugkeert) en R. P. Bowles.

— Reeds eenige maanden geleden is in dit blad melding gemaakt van een nieuwen telegrafischen toestel te Parijs, die, gelijk zich al dadelijk liet verwachten, met der tijd eene geheele revolutie kan te weeg brengen in het tot nu toe gevolgde stelsel van telegraferen en bestemd is om het werktuig van Morse te vervangen. Kort daarop vernam men dan ook, dat de Fransche regering hare bijzondere aandacht daarop had gevestigd. Aanvankelijk scheen het evenwel weder, of de zaak in het vergeetboek zou raken; althans men hoorde er niets meer van, tot eindelijk dezer dagen in de Fransche dagbladen een berigt verscheen, waaruit blijkt, dat men in Frankrijk wel degelijk van plan is, om zich de daarmede verkregen gunstige resultaten ten nutte te maken. Volgens die berigten heeft de uitvinder, de heer Huggs (een Amerikaan) thans op last der regering in het telegraafkantoor te Lyon met zijn werktuig proeven genomen, waarvan de *Presse* eene beschrijving geeft, die in alles met het vroeger door ons gemelde overeenkomt. Het blad zegt namelijk: „De telegrafist te Lyon drukt met den vinger op den toets van een klavier, welke toets eene bepaalde letter aangeeft. De electrische stroom brengt diezelfde letter op den toestel te Parijs in beweging, en wel zoodanig, dat zij onmiddelijk in aanraking komt met eene strook papier, op welke zij alsdan terstond duidelijk leesbaar staat afgedrukt. Oogenblikkelijk komt de stroom terug en drukt ook te Lyon de overgeseinde letter op het papier af, zoodat de telegrafist die eene dépêche overseint, van iedere letter kan zien of zij goed is overgebragt, terwijl dit veel sneller gaat dan volgens de tegenwoordige manier. De nieuwe uitvinding vereenigt dus door snelheid, zekerheid en mindere kostbaarheid, alle voordeelen in zich, zoodat zij zich voor de telegrafische dienst bijzonder aanbeveelt. De heer Voughij, directeur der telegraphie heeft daarop last gegeven, om de proefneming ook te Marseille voort te zetten, waarop de toestel dadelijk derwaarts is overgebragt."

— Het is bekend dat er meer dan eenmaal sprake is geweest, om het stelsel van stoomrijtuigen op gewone wegen van toepassing te maken, maar tot hiertoe zonder gevolg is gebleven en telkens om de eene en andere reden is mislukt. Het schijnt echter te blijken dat men sedert kort zich ook hierin over eene betere uitkomst mag verblijden. Immers de *Moniteur des intérêts matériels* geeft de navolgende beschrijving eener nieuwe uitvinding dienaangaande:

Het rijtuig door middel van stoom voortgedreven, rust op drie raderen, waarvan de voorste draait om eene verticale as, waardoor het rad regts en links kan gewend worden, en bij gevolg het rijtuig in alle rigtingen kan bestuurd worden; door middel van eenen goed aangebragten teugel of band kan men bij het afgaan der steiltens en hellingen het rijtuig doen stilstaan. De waterbak kan 608 liters bevatten. De cylinders hebben 16 centimeters in diameter, waardoor de zuigers (pistons) een loop van 18 centimeters kunnen volbrengen. De kracht der machine kan negen stoompaardenkrachten bereiken. De graaf de Caithnes heeft op die wijze vrij lange reizen kunnen afleggen en wel langs zeer moeijelijke wegen, met eene snelheid van twaalf kilometers in het uur.

— De voordeelen der machinale houtbewerking, als het zagen, schaven, gleuven van planken enz., het trekken van goten, kozijnen, roeden enz., alles door werktuigen, waartoe men in de Vereenigde Staten door den hoogen prijs van handenarbeid van zelf is gekomen, trekken ook in Engeland zeer de aandacht. Onlangs is aldaar de proefneming gedaan eene Amerikaansche booten-machine. Ten overstaan van den hertog v. Somerset, eerste lord der admiraliteit, en eenige marine officieren, heeft de machine in 10 uren eene sloep geleverd van 36 voet lang, welke op de gewone manier minstens 8 dagen tijd zou vereischt hebben.

— De 150 verpleegden uit den Bommelerwaard, die te Gorinchem nog overig waren, zijn deze week naar hunne haardsteden teruggekeerd; velen zigtbaar aangedaan over de liefderijke behandeling, die zij zoolang hier mogten genieten.

FRANKRIJK.

In de zitting van het wetgevend ligchaam op den 22sten Maart sprak de Vicomte Lemercier eene redevoering uit, die voor het meerendeel gewijd was aan het opsommen van feiten die de pauselijke regering zouden kunnen vrijpleiten van de beschuldigingen die tegen haar in den laatsten tijd gerezen zijn. Politieke beteekenis had die redevoering niet. Zij concludeerde aldus: „Wat wil men ten aanzien van den paus? Men zegge dit bij voorbaat en zij voorzigtig. Men wil hem beschermen? Maar ook de nationale vergadering van 1791 wilde de koning en de koninklijke familie beschermen, waarom zij zelfs commissarissen afvaardigde om voor de veiligheid van de voorstelijke personen te waken. Welnu, dat heeft niet belet dat de koning weinige dagen later gevangen werd genomen en kort daarna het schavot betrad! Dat is de onweerstaanbare magt van den loop der gebeurtenissen. Reeds sedert twee jaren verkeeren wij in groote vrees; men zegge ons thans bepaaldelijk waaraan wij ons te houden hebben. Zal men den paus aan zijn lot overlaten? Of zal men in de staatkunde van Hendrik IV, van 1831 en 1849 en die van Fillafranca blijven volharden?"

De heer Billault nam als nu het woord, om namens de regering de gevraagde inlichtingen te geven. Ook hij ving aan met eene bewerking te leveren van het reeds overbekende thema, dat Italie niet aan den paus maar ook de paus niet aan Italie mag opgeofferd worden en dat het het streven der regering is om die twee groote belangen met elkander te vereenigen. Hij wierp een terugblik op het verleden, met het doel om te betoogen dat Frankrijk den paus steeds volkomen vrijheid heeft gelaten om zich zelf te helpen. Toen de paus Napolitaansch krijgsvolk ter zijner hulp wilde inroepen, stemde Frankrijk er in toe, en dat geen Napolitaansch leger zich met de verdediging van het Romeinsch grondgebied belast heeft, is dan ook alleen te wijten aan den koning van Napels, die dit geweigerd heeft. Daarna heeft de paus zelf een leger opgerigt en den generaal Lamoricière aan het hoofd daarvan geplaatst. Frankrijk heeft zich daar volstrekt niet tegen aangekant en toch hebben de feiten geleerd dat ook dit middel onvoldoende was om het wereldlijk gezag van Z. H. te handhaven. Thans heeft de keizer zijne troepen te Rome geconcentreerd en is er voor den oogenblik volstrekt niets anders te doen dan den loop der gebeurtenissen af te wachten; — de vreemde mogendheden zijn allen diezelfde meening toegedaan. Intusschen is thans ook de wetgevende vergadering, tengevolge der ingediende amendementen geroepen, hare zienswijze over de zaak te kennen te geven en voor zij daartoe overgaat, acht de regering het van haren pligt om de moeijelijkheden uit een te zetten die den tegenwoordigen stand van zaken compliceren.

Daartoe overgaande toont de heer Billault aan dat men aan de eene zijde met den paus en aan de andere zijde met Victor Emanuel moet onderhandelen; dat men gelijktijdig letten moet op de wenschen van het Italiaansche volk; dat men hier aan Engeland, ginds weder aan Oostenrijk rekenschap verschuldigd is, in één woord: dat men geen stap voor- of achterwaarts kan doen zonder wettige belangen te kwetsen. Behoeft het betoog dat men in zulke omstandigheden hoogst omzigtig te werk behoort te gaan? Wilde Frankrijk in den een of anderen zin geweld gebruiken, het zou tot de gevaarlijkste gevolgen kunnen leiden (*veelvuldige teekenen van goedkeuring*). Daarbij komt dat de paus onveranderlijk bij zijn leus blijft volharden: *alles of niets*. Vooralsnog wijst hij iedere transactie standvastig van de hand. — Zal men er in slagen hem van zienswijze te doen veranderen? Ten dien aanzien moet men niet vergeten, dat aan het hof van Rome twee partijen tegen elkander overstaan: de Fransch-gezinde partij — de minst sterke — en de anti Fransch-gezinde partij, die altijd de sterkste was en, zoo als spreker vreest, nog altijd de sterkste is en wier invloed natuurlijk daar heen leidt om den invloed van Frankrijk te dwarsboomen.

Vervolgens sprak de heer Billault over de mogendheden, met welke men het over de Italiaansche kwestie eens moet worden; hij wees op de uiteenloopende belangen van den paus, den koning van Sardinie en van de Italiaansche bevolkingen alsmede van Engeland, Oostenrijk, Pruissen, Rusland. Wat moet Frankrijk tegenover al die belangen doen, de beweging haren vrijen loop laten? Dit is gemakkelijk te zeggen, doch dan zoude Frankrijk zich aan de wereldzaken onttrekken en aan de overige mogendheden alles overlaten. Neen, de Fransche regering zal hare roeping niet vaarwel zeggen. Zij weet dat er moeijelijkheden zijn; dat het gemakkelijker is te zeggen: ik wasch mijne handen; doch de regering zal dit niet doen. Rome te verlaten, de sedert eeuwen door Frankrijk gevolgde politiek op te geven, te vergeten wat keizer Napoleon III sedert 10 jaren voor Rome en wat Napoleon I voor het concordaat gedaan hebben, te vergeten dat de paus sedert 10 jaren te Rome alleen door Frankrijk wordt staande gehouden, dat is onmogelijk,

(*Wordt Vervolgd.*)

DUITSCHLAND.

Te Weenen zijn de verkiezingen voor den provincialen landdag in een liberalen geest uitgevallen. Onder de gekozenen bevinden zich o. a. Kuranda, een Israëliet en Fransz, een Protestant.

Volgens de *N. M. Zeitung* wordt het kasteel Biederstein voor den gewezen koning van Napels en zijne familie gereed gemaakt.

In de stenden-vergadering te Itzehoe zijn de discussien begonnen over het rapport der commissie betreffende de Deensche voorstellen. Bij den aanvang der zitting waarschuwde de koninklijke commissaris de vergadering, dat de aanneming van de conclusien der commissie, alle mogelijkheid van eene transactie afsnijden zou. Dit verhinderde echter niet, dat dadelijk drie leden van de oppositie voor het rapport spraken. Men twijfelt niet, of de voorstellen zullen verworpen worden.

Volgens onderscheidene telegrafische berigten uit de verschillende gewesten des Russische rijks is het manifest der emancipatie overal met de meeste vreugde ontvangen.

Volgens een te London ontvangen dépêche, zal een Servisch nationaal congres bijeenkomen, bestaande uit 25 geestelijke en 50 wereldlijke afgevaardigden. Er zal te Agram in plaats van het nu bestaande stadhouderschap een koninklijke raad van stadhouderschap voor Dalmatie, Kroatie, en Slavonie, opgerigt worden.

— Te Marseille zijn tijdingen ontvangen uit Konstantinopel van 20 dezer. Pruissen en Oostenrijk hebben even als Rusland en Frankrijk nota's aan de Porte doen toekomen, waarin op hervormingen wordt aangedrongen.

De Porte heeft met het oog op den opstand in de Herzegowina en andere onrustbarende verschijnselen 50,000 redifs onder de wapenen geroepen.

Het ongenoegen in Turkije's hoofdstad is algemeen. De regering kan zelfs geen maand soldij of tractement aan het leger of de burgerlijke ambtenaren verstrekken.

Volgens een gerucht heeft Engeland aan de Porte geld aangeboden.

De bisschoppen in Bulgarije zijn door den Griekschen patriarch in den ban gedaan en verbannen. Sir Henry Bulwer en de Nederlandsche gezant zijn tusschen beiden gekomen. De Porte heeft de verbanning belet.

Men verwacht de uitgifte van nieuw papierengeld.

De Porte heeft het voorstel betreffende de verlenging van de bezetting van Syrie aangenomen.

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 23 Maart.

Ofschoon men, wat den staatkundigen toestand betreft, nog in dezelfde onzekerheid verkeert en daardoor de prijsstand der meeste artikelen aan onze kolon. waren-markt voortdurend gedrukt blijft, had echter de handel in het algemeen gedurende de laatste 14 dagen een levendiger aanzien.— Zoowel uit de hand als in veiling werden vrij belangrijke verkoopen van KOFFIJ, SUIKER, RIJST, HUIDEN, *enz. tot stand gebragt, waardoor ten minste de juiste waarde dezer artikelen weder bepaald is geworden en de koopers, eene vastere basis hebbende voor hunne handelingen, welligt met meer vertrouwen zullen te werk gaan.*

Dit dus, hoewel nog geen wezenlijke verbetering in de positie daarstellende, is eene schrede voorwaarts op den weg, die naar de verbetering leidt.

De verlaging der Disconto bij de bank van Engeland, op 7 pCt., welke eergisteren plaats had, droeg ook eenigzints bij tot verlevendiging van den omzet en inflenceerde vooral gunstig op KATOEN, *waarvan deze week alhier verscheidene partijen O.- I. tot verhoogde prijzen verkocht werden.* KOFFIJ *vindt, door het ophanden zijn der N. H. M. veiling, weinig kooplust, hetgeen ook de houders slapper begint te stemmen, zoodat goed ord. thans te vergeefs tot 38½ c.' wordt aangeboden.* RIJST *met meer handel; te Londen was de stemming deze week vaster en de notering ten slotte 6 d. hooger. De afloop der* SUIKER *veiling was gunstig; zijnde voor blanke soorten zelfs iets boven de taxatie betaald geworden.* SPECERIJEN *blijven onveranderd stil.* HUIDEN *vonden tot vaste prijzen goede kooplust; in de N. H. M. veiling werd alles grif verkocht, en buitendien werden nog eenige partijen O. I. uit de hand afgedaan.* Banca TIN *daalde tot f 73 en wordt thans weder op f 73½ gehouden.*

Advertentie.

Per Mail ontvangen:

LETTRE

à M. le Vte. de la Guéronnière

EN RÉPONSE A LA BROCHURE

LA FRANCE, ROME ET L'ITALIE

PAR

MGR. L'ÉVÊQUE D'ORLÉANS.

LE PAPE

ET

LA DIPLOMATIE

PAR

LOUIS VEUILLOT.

Nog voorhanden:

LA FRANCE, ROME ET L'ITALIE,

PAR

A. DE LA GUÉRONNIÈRE.

(714) DE GROOT, KOLFF & Co.

Vertrek van de Landmail

op ZONDAG 12 MEI, des avonds ten 6 ure.

Gedrukt en Uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., Samarang.